

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 11.02.2026

Vuosien 2024–2026 alueellisen hyvinvointisuunnitelman arviointi ja vuosien 2027–2029 hyvinvointisuunnitelman valmistelun tilanne

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Österman Pilvi

Päätösehdotus

Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää

1. merkitä tiedoksi käydyn keskustelun vuosien 2027–2029 alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelun tilanteesta ja
2. arvioida osaltaan vuosien 2024–2026 alueellisen hyvinvointisuunnitelman toteutumista hallintosäännön 60 §:n kohdan 6 mukaisesti.

Käsittely

Päätös

Selostus

Tulevaisuus ja kehittämislautakunta käsittelee alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman 2024–2026 toteutumista ja arvioi sen tavoitteiden ja toimenpiteiden saavuttamista. Arvioinnin tarkoituksena on toimia alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2029 valmistelun tukena ja antaa syötteitä valmisteluun.

Taustaa

Hyvinvointialueen ensimmäinen alueellinen hyvinvointikertomus vahvistettiin aluevaltuustossa 12.12.2023 § 75 ja alueellisen hyvinvointisuunnitelman vuosille 2024–2026 aluevaltuusto hyväksyi 13.2.2024 § 4.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman laatiminen vuosille 2024–2026 toteutui tiiviissä yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Tätä tuki hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietojohdamisen alueellinen yhteiskehittämishanke, (HYTEdata-hanke) jossa asetettiin alueelliset hyvinvointityön painopisteet, kuntien, järjestöjen, HUS-yhtymän ja muiden alueen HYTE-toimijoiden yhteistyöhön.

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024–2026 sisältää lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman ja sen osana laadittiin myös alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma vuosille 2024–2026.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen nykytila

Alueellinen hyvinvointikertomus kokoaa alueen hyvinvoinnin tilannekuvan ja tunnistaa ne ongelmat ja haasteet, joihin alueella tulisi kohdentaa toimenpiteitä väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Katsauksessa alueen väestön hyvinvoinnin tilaan todetaan yleisesti, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen väestö voi keskimäärin paremmin kuin Suomessa keskimäärin, mutta kuntien ja väestöryhmien väliset erot hyvinvoinnissa, sairastavuudessa ja työkyvyssä ovat merkittäviä. Lasten ja nuorten kohdalla erityisesti tytöt kokevat poikia enemmän ahdistuneisuutta ja yksinäisyyttä. Nuorilla päihteiden käyttö ja vähäinen uni korostuvat, ja nikotiinituotteiden käyttö lisääntyy eri ikäryhmissä.

Ilmiöpohjaiset ongelmat alueella (kuten yksinäisyys) koskettavat laajasti sekä työikäisiä että ikääntyneitä, ja ikääntyneiden alkoholinkäyttö onkin selvästi yleisempää, kuin maassa keskimäärin. Turvattomuuden tunteen koetaan kasvaneen, ja mm. henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset ovat lisääntyneet alueella ja myös perhe- ja lähisuhdeväkivalta vaatii ehkäiseviä toimenpiteitä.

Matalasti koulutetuilla työikäisillä ylipaino ja vähäinen liikunta ovat yleisiä terveysriskejä, joissa korostuu elintapaohjauksen tarve. Heikko taloudellinen tilanne haastaa arjessa osaa asukkaita: yhä useampi joutuu tinkimään ruoasta ja lääkkeistä, myös pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavien lapsiperheiden määrä on kasvussa ja ikääntyneiden tuloerot suuria. Vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin tukemisessa korostuvat esteettömyys ja saavutettavuus, jotka mahdollistavat osallistumisen ja matalan kynnyksen palveluihin pääsyn.

Alueellinen yhteistyö hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on kehittynyt myönteisesti aiemman valtuustokauden aikana.

Alueellisen hyvinvointityön painopisteet toteutuvat kuntien hyvinvointityössä ja ne ohjaavat myös järjestöjen kanssa toteutettavaa yhteistyötä teemaverkostoissa.

Yleisesti ottaen alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2024–2026 tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman seuranta toteutui hyvinvointialueen osavuosisiraportissa. Lautakunnalle esitellään kokouksessa yhteenveto alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2024–2026 toteutumisesta.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2029 valmistelu

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2029 valmistelutyötä hyvinvointialueella on käynnistetty. Valmistelu sisältää laajapohjaista osallistamista ja valmistelu toteutuu hyvinvointialueen palveluiden, erilaisten verkostojen, kuntien, järjestöjen ja HUS Yhtymän kanssa yhteistyössä.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2029 luonnos esitellään lautakunnalle keväällä ja esittelyn pohjalta siihen tehdään vielä tarvittavia muutoksia. Päätöksentekoon alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma 2027–2029 etenee syyskuussa, ensin tulevaisuus- ja kehittämislautakunnalle ja siitä edelleen aluehallitukselle sekä -valtuustolle.

Toimivalta

Hallintosäännön 60 § kohdan 6 mukaisesti tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on ohjata hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelua valtuustokausittain sekä seurata ja arvioida osaltaan hyvinvointisuunnitelman toteutumista.

Liitteet

Oheismateriaali

- Hyvinvoinnin tila, nostoja alueellisesta hyvinvointikertomuksesta

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 06.02.2025 § 5

§ 5

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää

1. merkitä tiedoksi liitteenä olevan alueellisen hyvinvointisuunnitelman vuosiraportin ja
2. arvioida osaltaan hyvinvointisuunnitelman toteutumista hallintosäännön 60 §:n kohdan 6 mukaisesti.

Käsittely

Yhdyspintapäällikkö Österman saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 19.00.

Asiantuntija Björksten oli paikalla kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan klo 19.00–19.35.

Nuorisovaltuuston edustaja Sukselainen oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 19.04–19.06.

Päätös

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päätti yksimielisesti

1. merkitä tiedoksi liitteenä olevan alueellisen hyvinvointisuunnitelman vuosiraportin ja
2. arvioida osaltaan hyvinvointisuunnitelman toteutumista hallintosäännön 60 §:n kohdan 6 mukaisesti seuraavasti:

Hyvinvointisuunnitelmaa on lähdetty toteuttamaan suunnitelman mukaisesti.

Selostus

Hyvinvointialueen on seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Hyvinvointialueen on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Hyvinvointialue valmistelee aluevaltuustolle alueellisen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valtuustokausittain yhteistyössä alueen kuntien kanssa (järjestämislaki § 7). Hyvinvointikertomus ja –suunnitelma tukevat strategian toteutumista ja konkretisoivat sitä, miten hyvinvointialueen strategia ja palvelustrategia nivoutuvat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön.

Länsi-Uudenmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2023-2025 on hyväksytty aluevaltuustossa 12.12.2023 § 75 ja alueellinen

hyvinvointisuunnitelma 2024-2026 13.2 2024 § 4. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma koostuu alueellisesta suunnitelmasta sekä ikäryhmittäisistä hyvinvointisuunnitelmista; ikääntyneiden sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmista. Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma on liitteenä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa.

Tämä raportti on kooste alueen väestön hyvinvoinnin tilasta ja hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden etenemisestä ikäryhmittäin vuonna 2024. Hyvinvointialueen on raportoitava asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain (järjestämislaki § 7). Lisäksi hyvinvointisuunnitelman etenemistä on raportoitu hyvinvointialueella osavuosikatsausten yhteydessä vuonna 2024. Koska useimmista indikaattoreista ei ole saatavilla uutta tietoa hyvinvointikertomuksen hyväksymisen jälkeen (12.12.2023), tähän raporttiin on nostettu toimenpiteiden kannalta keskeisimmät indikaattorit ja ne, joista uutta tietoa on saatavilla. Raportoinnin tuottaa hyvinvointialueen eri palvelualueiden asiantuntijoista koostuva HYTE-asiantuntijaryhmä.

Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden eteneminen on koostettu ikäryhmittäin alueellisen hyvinvointisuunnitelman teemojen mukaisesti: mielen hyvinvoinnin edistäminen, terveiden elintapojen edistäminen, hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen ja turvallisuuden edistäminen sekä tiedolla johtamisen kehittäminen, joka on osa jatkuvaa kehittämistyötä. Tiedolla johtamisen kehittämisessä keskeistä vuonna 2025 on erityisesti HYTE-kertoimeen valmistautuminen hyvinvointialueella.

Hyvinvointialueella valmisteltu ja koottu alueellinen hyvinvointikertomus on määrä käsitellä aluevaltuustossa 27.5.2025 ja esitellään sitä ennen aluehallitukselle. Seuraava alueellinen hyvinvointikertomus laaditaan vuoden 2025 loppuun mennessä ja hyvinvointisuunnitelma vuoden 2026 aikana yhteistyössä alueen kuntien, järjestöjen, vaikuttamistoimielinten ja HUS-yhtymän kanssa.

Hallintosäännön 60 §:n kohdan 6 mukaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on ohjata hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelua valtuustokausittain sekä seurata ja arvioida osaltaan hyvinvointisuunnitelman toteutumista.

Liitteet
Oheismateriaali
Tiedoksi
Täytäntöönpano

Päätöshistoria